

ОӨЖ 372.8

**«ҚАЗАҚ ҚОЛӨНЕРІ ЖӘНЕ ЗАМАНАУИ ДИЗАЙН»
АТТЫ 6,7 СЫНЫПТАРҒА АРНАЛҒАН ҮЙІРМЕ ЖҰМЫСЫН
ҰЙЫМДАСТЫРУ**

*Ахметкаримова Бакытгуль Нурмаганбетовна
Ашмолда Айгерім Бекқызы*

көркем еңбек пәні мұғалімдері, Қарағанды облысының білім басқармасы
“Дарын” мамандандырылған мектеп-лицей- интернаты КММ”, Қарағанды,
Қазақстан

Қазақстан – бай мәдени мұрасы бар ел, мұнда дәстүрлі қолөнер заманауи дизайнмен шебер астасып, қайталанбас өнер туындыларын жасайды. Бұл мақалада біз қазақ қолөнері заманауи дизайн үшін шабыттың қайнар көзіне айналып жатқанын, сондай-ақ мектеп жобалары үшін осы біріктірудің кейбір мысалдарын қарастырамыз. Қазақстан ұрпақтан-ұрпаққа жалғасып келе жатқан қолөнердің бай мұрасымен танымал. Бұл қолөнер түрлеріне әр түрлі қолөнер, кесте тігу, кілем тоқу, керамика және т.б. Әрбір қолөнердің қазақ халқының мәдени ерекшеліктерін көрсететін өзіндік тарихы мен техникасы бар.

Кілт сөздер: қолөнер, қолданбалы бейнелеу, шебер, шеберхана, сабақ.

Үйірменің мақсаты: Оқушыларды қазақ қолөнерінің мәдени мұрасымен, салт-дәстүрімен таныстыру және қазақ қолөнерінің заманауи дизайн мен өнерге әсерін көрсету.

Үйірменің міндеттері: Оқушылардың шығармашылық және қиялдау қабілеттерін өз бетінше жобалау жобаларын жасау арқылы дамыту; Оқушыларға кесте тігу, сурет салу, балшықтан үлгілеу және тоқу сияқты қолөнердің әртүрлі әдістерін жаттықтыруға мүмкіндік берілді.

Дизайндағы дәстүр мен заманауилықты біріктіру. Қазіргі заманғы дизайн көбінесе дәстүрлі мәдениеттерден, соның ішінде қазақ қолөнерінен шабыт алады. Бұл тәсіл дәстүрлі техниканың бірегейлігі мен сұлулығын сақтайды, сонымен бірге оларға заманауи көрініс пен функционалдылық береді. Мұндай біріктірудің мысалдарын интерьерден сән индустриясына дейін дизайнның әртүрлі салаларында көруге болады. Қазақ қолөнері мен мектеп жобаларына заманауи дизайнды біріктіру үлгілері:

1. Мектеп сыныбының интерьері:

Қазақтың кілем тоқу өнерінен шабыт алған оқушылар өз сыныптары үшін бірегей интерьер элементтерін жасай алады. Мысалы, олар дәстүрлі кілем үлгілерін заманауи материалдармен біріктіріп, кілем төселген едендерді немесе тіпті сәндік қабырға панельдерін жасай алады.

2. Өнер жобасы:

Оқушылар жобаны қолға алып, қазақтың дәстүрлі кестелерін зерттеп, заманауи элементтермен үйлестіре отырып, өз үлгілерін жасай алады. Бұл жұмыстарды мектеп дәліздерін безендіру немесе мектептегі өнер жәрмеңкесінде көрсету үшін пайдалануға болады.

3. Сәндік дизайн:

Сәнге қызығатын мектеп оқушылары дәстүрлі қазақ киімінен шабыттанған топтамалар жасай алады. Олар заманауи және стильді киімдерді жасау үшін дәстүрлі үлгілер, маталар және пішіндермен тәжірибе жасай алады.

4. Оқу материалдарының дизайны:

Оқушылар иллюстрация және декорация ретінде қазақ қолөнерінің элементтерін пайдалана отырып, оқу материалдарын әзірлей алады. Мысалы, олар дәстүрлі өрнектермен безендірілген мұқабалары бар оқулықтар жасай алады немесе үлгілерді презентациялар мен ақпараттық брошюраларды жобалау үшін пайдалана алады.

Әрине, қазақ қолөнері мен мектеп жобаларына арналған заманауи дизайнды біріктірудің тағы бірнеше мысалдарын қарастырайық:

5. Мультимедиялық презентациялар:

Оқушылар слайдтар мен анимацияларды безендіру үшін дәстүрлі қазақ үлгілері мен элементтерін қолданатын мультимедиялық презентациялар жасай алады. Бұл оларға әртүрлі бағдарламалармен және технологиялармен жұмыс істеуді үйреніп қана қоймай, сонымен қатар өздерінің шығармашылық қабілеттерін және ақпаратты ұсынудағы бірегей тәсілін көрсетуге көмектеседі.

6. Мектеп ландшафты дизайны:

Оқушылар дәстүрлі қазақ нақыштары мен өсімдіктерін пайдалана отырып, мектеп алаңын немесе бақшасын жобалай алады. Мысалы, олар кестемен немесе балшықтан жасалған мүсіндермен безендірілген гүлзарлар жасап, қазақ өсімдіктерін пайдалана отырып, ерекше пейзаж жасай алады.

7. Технологиялық жобалар:

Оқушылар қазақтың дәстүрлі қолөнерін инновациялық технологиялармен үйлестіретін технологиялық жобаларды жасай алады. Мысалы, олар мобильді құрылғыларға арналған қолданба жасай алады, ол пайдаланушыларға дәстүрлі үлгілер мен түстерді пайдалана отырып, өз кілемдерін жобалауға мүмкіндік береді.

8. Мәдени іс-шаралар мен көрмелер:

Мектеп ұжымы мен үйірмесі қазақтың қолөнері мен заманауи дизайнға арналған мәдени іс-шаралар мен көрмелер ұйымдастыра алады. Оқушылар өз

жұмыстарын көрсете алады, дәстүрлі қолөнер бойынша шеберлік сабақтарын өткізіп, мәдени мұраны сақтаудың маңыздылығын талқылай алады.

Бұл жобалар мектеп оқушыларының дизайн және шығармашылық дағдыларын дамытуға көмектесіп қана қоймайды, сонымен қатар олардың біліміне Қазақстан мәдениеті мен тарихының жаңа аспектілерін енгізеді. Осындай жобалармен жұмыс жасау арқылы оқушылар қазақ қолөнерінің сұлулығы мен ерекшелігін көріп қана қоймай, сонымен қатар өздерінің шығармашылық идеялары мен жобаларына шабыт таба алады.

Қазақ қолөнері заманауи дизайнға, әсіресе білім беру контекстінде шабыттың құнды көзі болып табылады. Мектеп жобаларында қазақ мәдениетінің элементтерін қолдану арқылы оқушылар өз мұралары туралы тереңірек танып қана қоймай, шығармашылық қабілеттерін, дизайн дағдылары мен қабілеттерін дамыта алады. Сайып келгенде, бұл Қазақстанның мәдени әртүрлілігі мен мұрасын сақтауға және насихаттауға көмектеседі.

«Қазақ қолөнері және заманауи дизайн» үйірмесі оқушыларға білім беру және шабыттандыру мақсатына қол жеткізіп, сәтті аяқталды. Оқу үдерісі сан алуан іс-шараларға бай болды және әрбір қатысушының өміріне жаңа білім мен дағдыларды енгізді. Мұғалім мен оқушылар бірлескен күш-жігері бұл курсты барлық қатысушылар үшін пайдалы әрі шабыттандыратын тәжірибеге айналдырды.

Төмендегі №1,2,3 фотосуретте үйірме жұмысының барсы көрсетілген

№1

№2

№3

Пайдаланылған әдебиеттер тізімі

1. Қазақ халқының салт-дәстүрлері. Сейәт Кенжеахметұлы., Алматы кітап баспасы, 2017 ж.

2. Казахский интерьер и предметы дизайна: от истоков до современности nomad-kazakhstan

3. Көркем еңбек оқулығы, Келешек-2030. Автор /Редактор: Р.Ш. Алимсаева, И.А. Развенкова, О.С. Лосенко. 2018.

ОРГАНИЗАЦИЯ РАБОТЫ КРУЖКА ДЛЯ 6,7 КЛАССОВ "КАЗАХСКИЕ РЕМЕСЛА И СОВРЕМЕННЫЙ ДИЗАЙН»

*Ахметкаримова Бакытгуль Нурмаганбетовна
Ашмолда Айгерім Бекқызы*

Казахстан - страна с богатым культурным наследием, где традиционные ремесла с ловкостью переплетаются с современным дизайном, воплощаясь в уникальных произведениях искусства. В данной статье мы рассмотрели, как казахские ремесла становятся источником вдохновения для современного дизайна, а также приведем несколько примеров этого слияния в рамках школьных проектов. Казахстан славится своим богатым наследием ремесел, передаваемых из поколения в поколение. Среди этих видов ремесел можно выделить различные техники, такие как вышивка, ковроткачество, керамика и другие. Каждое ремесло обладает своей историей и уникальной техникой, которая отражает культурные особенности казахского народа.

Ключевые слова: ремесло, прикладное изобразительное искусство, мастер, урок.

ORGANIZING THE WORK OF THE CIRCLE FOR 6,7 GRADES "KAZAKH CRAFTS AND MODERN DESIGN"

Akhmetkarimova B.N., Ashmolda A.B.

Kazakhstan is a country with a rich cultural heritage, where traditional crafts are cleverly intertwined with modern design, translating into unique works of art. In this article, we have looked at how Kazakh crafts become a source of inspiration for modern design, and we will give some examples of this fusion through school projects. Kazakhstan is renowned for its rich heritage of crafts passed down from generation to generation. Among these crafts are various techniques such as embroidery, carpet weaving, ceramics and others. Each craft has its own history and unique technique that reflects the cultural characteristics of the Kazakh people.

Key words: craft, applied fine arts, master, lesson.

REFERENCES

1. Traditions of the Kazakh people. Seyat Kenzheakhmetovich, Almaty Book Publishing House, 2017.
2. Kazakh interior and design objects: from origins to the present [nomad-kazakhstan](#)
3. Textbook of artistic labor, Future-2030. Author / Editor: R. Sh. Alimsayeva, I. A. Razvenkova, O. S. Losenko. 2018.